

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n ja maatilatalouden tuloverolain 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ja maatilatalouden tuloverolakia. Esityksessä tarkennettaisiin kummankin lain vähennyskelvottomia rangaistusluonteisia maksuja koskevan säännöksen sanamuotoa siten, että säännös koskisi sakkojen ohella kaikkia oikeudenvastaisten tekojen johdosta määrättyjä ja oikeussäännösten noudattamista tehostavia sanktionluonteisia maksuseuraamuksia. Elin-

keinotulon verottamisesta annettuun lakiin ehdotetaan lisäksi sisällytettäväksi säännös siitä, että lahjukset ja muut vastaavat epäasiallisessa tarkoituksessa annetut edut eivät olisi tuloverotuksessa vähennyskelpoisia.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Sakot ja sanktionluonteiset maksuseuraamukset

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 16 §:n 5 kohdan mukaan tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja eivät ole sakot eivätkä pysäköintivirhemaksut, ylikuormamaksut tai muut vastaavat rangaistusluonteiset maksuseuraamukset. Vastaava säännös on maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 7 §:n 6 kohdassa. Säännöksiä on sovellettu verovuodesta 1993 lähtien.

Hallituksen esityksessä (HE 203/1992 vp) elinkeinotulon verottamisesta annetun lain säännöstä perusteltiin sillä, että lainvastaisen teon johdosta määrättyjen taloudellisten seuraamusten hyväksymistä vähennysperusteeksi tuloverotuksessa ei voitu pitää asianmukaisena. Vähennyskelpoisuuden katsottiin vähentävän seuraamuksen ennaltaehkäisevää vaikutusta. Lisäksi vähennysoikeuden katsottiin asettavan kansalaiset eriarvoiseen asemaan, koska vähennyskelpoisuus oli koskenut lähinnä vain elinkeinonharjoittajia. Esityksen perusteluiden mukaan säännöksessä oleva esimerkkiluettelo vähennyskelvottomista maksuseuraamuksista ei ollut tyhjentä-

vä. Säännöksen tarkoituksena oli kaikkien lainvastaisesta teosta määrättyjen tai vastaisuudessa määrättävien rangaistusluonteisten erien vähennysoikeuden epääminen. Perusteluissa todettiin erikseen, että vähennyskelvoton olisi myös esimerkiksi kilpailunrajoituksesta annetussa laissa (480/1992) säädetty kilpailunrajoitusmaksu.

Säännöksen soveltamisala on osoittautunut käytännössä tulkinnanvaraiseksi. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa (KHO 2000:45) katsottiin, että Euroopan yhteisöjen komission määräämä sakko Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 81 artiklan vastaisesta menettelystä kartelliasianssa oli vähennyskelpoinen meno. Perustelunaan korkein hallinto-oikeus viittasi siihen, että sakon keskeisenä tarkoituksena oli yhteisön kilpailupoliittikan toteuttamisen varmistaminen. Sakolla pyrittiin kilpailusääntöjen rikkomisella saadun taloudellisen hyödyn poistamiseen konfiskaation luonteisella maksulla. Sakko ei ollut luonteeltaan rikosoikeudellinen seuraamus. Korkein hallinto-oikeus viittasi edelleen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n 5 kohdan sanamuotoon ja siihen, että säännös merkitsi poikkeusta elinkeinomenojen yleisestä vähennyskelpoisuudesta.

Säännöksen voimaantulon jälkeen on edel-

lä mainitun sakon lisäksi otettu käyttöön monia muitakin sanktionluonteisiksi maksuseuraamuksiksi luonnehdittavia seuraamuksia, joiden tarkoituksena on säännösten noudattamisen ja säädettyjen velvoitteiden täyttämisen varmistaminen. Tällaisia seuraamuksia ovat muun muassa päästökauppalain (683/2004) mukaiset päästöoikeuden ylitysmaksut, Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) mukaiset rikemaksut ja seuraamusmaksut sekä viestintämarkkinalain (393/2003) mukaiset seuraamusmaksut. Uusien seuraamusten lisäksi on muutettu kilpailunrajoituksista annetun lain mukaisia seuraamuksia niin, että kansallista sanktiotasoa on yhdenmukaistettu EY-sääntelyn kanssa.

Kilpailunrajoituksiin liittyvistä seuraamuksista säädetään kansallisessa lainsäädännössä kilpailunrajoituksista annetussa laissa, jota muutettiin toukokuun alusta 2004 voimaan tulleella lailla (318/2004). Elinkeinoharjoittajalle tai näiden yhteenliittymälle määrätään lain tai EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan rikkomisesta seuraamusmaksu (kilpailunrikkomismaksu). Seuraamusmaksun määrää kilpailuviraston esityksestä markkinaoikeus. Euroopan yhteisöjen komissiolla on puolestaan toimivalta määrätä perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 nojalla vastaava seuraamusmaksu, jota nimitetään sakoksi. Täytäntöönpanoasetuksen sakko ja kilpailunrajoituksista annetun lain kilpailunrikkomismaksu ovat yhteismitallisia.

Päästökauppalailla on pantu täytäntöön direktiivi Euroopan laajuisesta kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmästä (2003/87/EY; jäljempänä päästökauppadirektiivi). Päästökauppajärjestelmän tarkoituksena on edistää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Päästökauppajärjestelmä perustuu päästöoikeuksiin, joita valtio jakaa toiminnanharjoittajille niiden arvioituja päästöjä vastaavan määrän. Valtio ei peri maksua päästöoikeuksista, kun ne luovutetaan toiminnanharjoittajalle. Päästöoikeuksilla käydään kauppaa ja näin niille muodostuu markkina-arvo. Toiminnanharjoittaja voi halutessaan myydä saamansa päästöoikeudet heti ne saatuaan ja hankkia myöhemmin tarvittavan määrän oikeuksia. Päästökauppalain mukaan

toiminnanharjoittajan on palautettava päästökauppaviranomaiselle vuosittain edellisenä kalenterivuotena aiheutuneita päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Jos toiminnanharjoittaja laiminlyö päästöoikeuksien palauttamisen, päästökauppaviranomaisen on määrättävä toiminnanharjoittaja maksamaan valtiolle päästöoikeuden ylitysmaksu. Ylitysmaksun tavoitteena on hallituksen esityksen (HE 49/2004 vp) mukaisesti yhdessä päästöoikeuden palautusveloitteen kanssa varmistaa, että toiminnanharjoittajat palauttavat päästöoikeuksia päästöjään vastaavan määrän ja että päästökaupparektorin kokonaispäästö määrä ei ylitä kansallisessa jaksosuunnitelmassa asetettua määrää. Päästöoikeuden ylitysmaksun lisäksi toiminnanharjoittajan on palautettava aina päästöjään vastaava määrä päästöoikeuksia. Päästökauppadirektiivissä korostetaan, että jäsenvaltioiden säätämien seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Direktiivin mukaan toiminnanharjoittaja on velvollinen maksamaan liikapäästöistä sakkoa (englanninkielisen direktiivin mukaisesti penalty). Päästökauppalaissa tästä sakosta käytetään nimitystä päästöoikeuden ylitysmaksu.

Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin on lisätty säännökset kahdesta uudesta hallinnollisesta seuraamuksesta, rikemaksusta ja seuraamusmaksusta. Lakiin tehty lisäys on tullut voimaan heinäkuun alusta 2005. Säännöksen nojalla rahoitustarkastus voi määrätä rikemaksun ja markkinaoikeus voi määrätä seuraamusmaksun. Viestintämarkkinalain mukaan teleyritykselle voidaan puolestaan määrätä seuraamusmaksu, jos teleyritys toimii viestintämarkkinalain nojalla asetetun velvollisuuden vastaisesti.

Myös veronkorotus on sanktionluonteinen maksuseuraamus. Veronkorotus perustuu veron maksamatta jättämiseen tai ilmoittamattomuuteen puutteelliseen tai virheelliseen täyttämiseen. Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) mukaisesti veronkorotukseksi määrätään enintään 30 prosenttia lisätystä tulosta, jos verovelvollinen on antanut tietensä ja törkeästi huolimattomuudesta olennaisesti väärän veroilmoituksen. Tällainen tuloveroon liittyvä veronkorotus ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Veronkorotus on kuitenkin katsottu oikeuskäytännössä tuloverotuksessa vähennyskelpoiseksi, jos

vero, johon veronkorotus liittyy, on vähennyskelpoinen tai läpikuluerän luonteinen. Vähennyskelpoisia veronkorotuksia ovat muun muassa ennakonpidätyksen ja työnantajan sosiaaliturvamaksun korotukset (KHO 1985 taltio 3358) sekä arvonlisäveron korotus (KHO 1979 taltio 1535). Oikeustilan on tulkittu pysyneen samana, vaikka ratkaisut on annettu ennen rangaistusluonteisten maksuseuraamusten vähennyskeltvottomuutta koskevan säännöksen voimaantuloa. Verojen viivästyseuraamuksia koskeva säännös on sen sijaan yhtenäinen kaikkien verolajien osalta. Veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) soveltamisalaan kuuluvien verojen veronlisäykset ja viivekorot eivät ole tuloverotuksessa vähennyskelpoisia. Kaikkien verolajien viivästyseuraamukset säädettiin vähennyskeltvottomiksi, vaikka aikaisempi oikeuskäytäntö oli vastaava kuin nykyinen veronkorotuskäytäntö.

Lainvastaisen teon johdosta määrättyjen maksuseuraamusten vähennyskeltvottomuutta koskevan säännöksen soveltamisala on edellä mainitun korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun (KHO 2000:45) ja uusien sanktionluonteisten seuraamusten käyttöönottamisen johdosta tulkinnanvarainen. Säännöksen sanamuotoa olisi tarkennettava, jotta varmistettaisiin säännöksen tavoitteen toteutuminen. Perustelut maksuseuraamusten vähennyskeltvottomuudelle ovat edelleen samat kuin vuoden 1992 hallituksen esityksessä. Seuraamusten vähennyskelpoisuus heikentää seuraamusten ennaltaehkäisevää vaikutusta ja lisäksi kansalaiset ovat eriarvoisessa asemassa, koska vähennysoikeus koskee lähinnä elinkeinonharjoittajia. Säännöksen tarkentaminen koskisi erityisesti kilpailunrajoittamisen rikkomisesta määrättyjä sakkoja ja seuraamusmaksuja. Myös muut edellä käsitellyt sanktionluonteiset julkisoikeudelliset maksuseuraamukset kuuluisivat säännöksen soveltamisalaan.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n 5 kohtaa ja maatilatalouden tuloverolain 7 §:n 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kummastakin säännöksestä ilmeni sen koskevan sakkujen ja rangaistusluonteisten maksuseuraamusten lisäksi kaikkia oikeudenvastaisten tekosten johdosta määrättyjä ja oikeussäännösten noudattamista tehostavia sanktionluonteisia julkisoikeudellisia

maksuseuraamuksia.

Lainkohdissa ei enää lueltaisi erikseen vähennyskeltvottomia maksuseuraamuksia. Vähennyskeltvottomat maksuseuraamukset määriteltäisiin yleisemmällä määritelmällä, joka kattaisi sakot, seuraamusmaksut ja muut sanktionluonteiset julkisoikeudelliset maksuseuraamukset. Nykyisin laissa mainittujen seuraamusten lisäksi vähennyskeltvottomuus koskisi myös kaikkia sanktionluonteisia julkisoikeudellisia maksuseuraamuksia, kuten kilpailunrajoitusten rikkomisesta määrättyjä sakkoja ja seuraamusmaksuja, riippumatta siitä mikä julkisoikeudellinen taho seuraamuksen olisi määrännyt. Säännös koskisi myös tulevaisuudessa säädettäviä vastaavia sakkoja ja maksuseuraamuksia ilman, että kustakin uudesta maksusta olisi tarpeen säätää laissa erikseen.

Veronkorotuksen vähennyskeltvottomuus muuttaisi vallitsevaa oikeustilaa siltä osin kuin veronkorotus on ollut tuloverotuksessa vähennyskelpoinen. Veronkorotuksen käsittelyä ei ole johdonmukaista liittää sen perusteena olevan veron käsittelyyn. Veronkorotus ei perustu itse veroon vaan verovelvollisen laiminlyöntiin tai väärän tiedon antamiseen. Esimerkiksi arvonlisäveron korotus määrätään myyjälle laiminlyönnin johdosta eikä sitä ole tarkoitettu vyöryttäväksi ostajalle samalla tavalla kuin itse arvonlisäveroa. Veronkorotuksen käsittely tuloverotuksessa vastaisi muutoksen jälkeen veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain mukaisten viivästyseuraamusten vähennyskeltvottomuutta, koska veronkorotukseen liittyy yleensä enemmän verovelvollisen moitittavaa menettelyä kuin viivästyseuraamuksiin, jotka lasketaan verolle. Vähennyskeltvottomuutta tukee myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen kanta, jonka mukaisesti Suomen veronkorotuksia vastaavat veronkorotukset on luonnehdittu kuuluvan rangaistusluonteisten seuraamusten piiriin.

Säännöksellä ei ole tarkoitus muuttaa rikoslainsäädännössä tarkoitettua rikoksen tuottaman hyödyn menettämisseuraamuksen verotuskohtelua. Menettämisseuraamus on katsottu yleensä oikeuskäytännössä vähennyskelpoiseksi menoksi niissä tapauksissa, joissa menetetty hyöty on myös verotettu. Edellä käsitellyt sanktionluonteiset maksuseuraamukset eivät ole rikoksen tuottaman talou-

dellisen hyödyn menettämisseuraamukseen verrattavia seuraamuksia, vaikka menettelystä saatu hyöty saattaa vaikuttaa seuraamuksen määrään.

Säännös ei myöskään koskisi siviilioikeudellisiin sopimuksiin perustuvia sopimussakkoja tai vahingonkorvauksia eikä rikosprosessissa tuomittuja vahingonkorvauksia. Rikosprosessissa tuomittuja vahingonkorvauksia ei yleensä kuitenkaan katsota tuloverotuksessa vähennyskelpoisiksi, jos niillä ei ole riittävää yhteyttä tulonhankkimistoimintaan.

1.2. Lahjukset ja lahjusten luonteiset edut

Lahjuksen antamisesta aiheutuneet menot ovat vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti tuloverotuksessa vähennyskeltottomia. Lahjuksen vähennyskeltottomuudesta ei ole nimenomaista lainsäädännöstä, mutta oikeuskäytännössä lahjuksen ja lahjuksen luonteisen edun antamisesta aiheutuneita menoja ei ole tulkittu elinkeinotoiminnassa tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiksi luonnollisiksi vähennyksiksi. Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että lahjuksen vähennyskeltottomuuden edellytyksenä ei ole ollut lahjuksen rikosoikeudellisen tunnusmerkistön täyttyminen. Verotuksessa vähennyskeltottomia menoja ovat näin ollen sekä rikoslain mukaisten lahjusten että lahjusten luonteisten muiden etujen antamisesta aiheutuvat menot.

Lahjuksen luonteisen edun erottaminen yrityksen antamasta muusta lahjasta ja lahjoituksesta ei ole ollut verotuksessa yleensä tarpeen, koska yrityksen antamien lahjojen ja lahjoitusten vähentäminen verotuksessa on jo sinänsä sangen rajoitettua. Lahjoituksia pidetään lähtökohtaisesti voiton käyttönä, mikä ei ole vähennyskelpoista. Tuloverolain (1535/1992) 57 §:ssä säädetään niistä tapauksista, joissa yhteisöt saavat vähentää eräisiin yleishyödyllisiin kohteisiin antamansa lahjoitukset. Tämän lisäksi vähennyskelpoisia ovat lähinnä tavanomaiset mainoslahjat. Verotusratkaisussa ei näin ollen välttämättä ole tarvinnut ottaa kantaa siihen, onko kysymyksessä lahjuksen luonteinen etu.

Lahjuksen ja lahjan välinen rajankäynti nousi esille korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa (KHO 1985 taltio 5265), jossa

rakennusliikkeen katsottiin antaneen apulaiskaupunginjohtajalle lahjan luontoisen etuuden rakentaessaan hänelle saunan tappiolla. Tappiota ei voitu pitää liiketulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneena kuluna eikä rakennusliikkeellä ollut siten oikeutta vähentää sitä tulostaan. Ratkaisussa ei ollut selostuksen mukaan tarpeen ottaa kantaa siihen, oliko kyseessä rikosoikeudellisesti lahjus, vaan lopputuloksen kannalta oli riittävää, etteivät lahjan luonteiset edut ole vähennyskelpoisia. Ratkaisussa (KHO 1957 II: 91) ei hyväksytty vähennyskelpoisiksi virkamiehille annettuja joululahjoja, jotka olivat suurimmalta osin rahalahjoja.

Tavanomaisista mainoslahjoista aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuutta on tulkittu korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa (KHO 2002:65). Ratkaisun mukaan lääkeyhtiön lääkäreille, terveydenhoito- ja apteekkien henkilökunnalle antamia esinelahjoja ei niiden laatu ja suhteellisen korkea hankintahinta sekä käyttöarvo huomioon ottaen pidetty vähennyskelpoisina tavanomaisina mainoslahjoina. Lahjat olivat urheiluasusteita ja -välineitä, laukkuja, kelloja, kameroita ja kotielektroniikkaa. Lahjojen arvo vuosina 1992 ja 1993 oli yleensä noin 200—700 markkaa (noin 35—115 euroa)

Lahjonnan ehkäisyyn on kiinnitetty viime vuosina kasvavaa kansainvälistä huomiota. Taloudellisen kehityksen ja yhteistyön järjestön (OECD) jäsenmaat tekivät vuonna 1997 yleissopimuksen kansainvälisissä liikesuhteissa tapahtuvan ulkomaisiin virkamiehin kohdistuvan lahjonnan torjunnasta (SopS 14/1999). Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ovat puolestaan tehneet vuonna 1998 lahjontaa koskevan Euroopan neuvoston rikosoikeudellisen yleissopimuksen (SopS 107-108/2002), jonka soveltamisala on laaja. Sopimus koskee kotimaisten ja ulkomaisten virkamiesten aktiivista ja passiivista lahjontaa sekä lahjontaa yksityisellä sektorilla. Sopimusten edellyttämät muutokset on saatettu voimaan Suomen rikoslainsäädännössä. Lisäksi oikeusministeriön työryhmä on saanut juuri valmiiksi ehdotuksensa vuonna 2003 tehdyn korruptionvastaisen Yhdistyneitten Kansakuntien yleissopimuksen määräysten voimaansaattamiseksi (Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2005:21).

Edellä mainitut kansainväliset sopimukset

eivät koske korruptionvastaista Yhdistyneitten Kansakuntien yleissopimusta lukuun ottamatta lahjuksen käsittelyä verotuksessa. OECD:n veroasiainkomitea on kuitenkin antanut vuonna 1996 suosituksen, jossa lahjusten vähennyskelpoisuuden sallivia jäsenmaita kehoitetaan pyrkimään siihen, että lahjusten vähennyskelpoisuus tuloverotuksessa kielletäisiin. Monet OECD:n jäsenmaat ovat suosituksen antamisen jälkeen säätäneet lahjuksen vähennyskelvottomiksi verolainsäädännössään. Lisäksi monet sellaiset jäsenmaat, joissa lahjuksen ovat olleet vähennyskelvottomia vain oikeuskäytännön tai lakia alemmanasteisen säännöksen perusteella, ovat selkeyttäneet verolainsäädäntöään säätämällä lahjuksen vähennyskelvottomiksi.

OECD:n veroasiainkomitea on kiinnittänyt toistuvasti huomiota siihen, että Suomi ei ole noudattanut edellä mainittua suositusta. Elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin ehdotetaan otettavaksi nimenomainen säännös lahjusten vähennyskelvottomuudesta, jotta olisi selvää, että Suomen lainsäädäntö on suosituksen mukainen.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 kohta, jonka nojalla lahjuksesta ja muusta sen kaltaisesta epäasiallisesta tarkoituksessa annettusta edusta aiheutuneet menot olisivat vähennyskelvottomia.

Säännöksen sisällyttäminen elinkeinoverolakiin vastaisi edellä esitetyn mukaisesti jo nykyisin vallitsevaa oikeustilaa, jossa mainitut menot on katsottu vähennyskelvottomiksi menon vähentämistä koskevan yleissääntelyn nojalla. Ehdotetussa säännöksessä säädettäisiin yksiselitteisesti, että lahjuksen antamisesta aiheutuneet menot eivät ole vähennyskelpoisia edes silloin, kun lahjuksen antaminen on antajan näkökulmasta välttämätöntä tulon hankkimiseksi.

Säännöksen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää, ettei vähennyskelpoisuuden epäminen rajoittuisi vain tilanteisiin, joissa lahjontarikoksesta on annettu tuomio tai vireillä on syyte rikosprosessissa. Verotuksessa on kysymys vähennysperusteiden itsenäisestä oikeudellisesta arvioinnista, eikä rikoksen toteutamisesta. Toisaalta näyttövelvollisuus jakautuu verotuksessa eri tavoin kuin rikosprosessissa. Tämän vuoksi säännös on muotoiltu siten, että menon vähennyskelvottomuus

koskisi yleisemmin lahjuksen luonteisia etuja eikä pelkästään lahjontarikoksia koskevia asioita.

Säännöksen tarkoituksena on kattaa kaikki tilanteet, joissa lahjuksen antajan tarkoituksena on vaikuttaa lahjottavan virkatoimiin tai tehtäviin. Lahjus voi olla esimerkiksi vastikkeeton, mutta toisaalta lahjus voi olla puettu näennäisen vastasuorituksen muotoon, kuten lahjottavalle tai hänen intressipiirilleen suoritetuksi konsulttipalkkioksi. Lahjus voidaan toteuttaa myös alihintaisena omaisuuden luovutuksena.

Menon luonne ei käytännössä välttämättä ilmene suoraan verovelvollisen kirjanpidosta. Asia tulee yleensä esille, kun suorituksen saaja tai peruste osoittautuu säännönmukaisessa verotuksessa tai verotarkastuksessa epäselväksi. Asian selvittämisvelvollisuus määräytyy tällöin verotusmenettelystä annetun lain 26 §:ssä säädettyjen yleisten periaatteiden mukaisesti. Pykälän 4 momentin nojalla velvollisuus selvittää menon vähennyskelpoisuuden perusteet on yleensä verovelvollisella. Jos riittävää selvitystä ei saada, vähennystä ei hyväksytä.

Säännös ehdotetaan sisällytettäväksi elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin, jota sovelletaan elinkeinotoiminnassa kertyvään tuloon. Yleisten periaatteiden mukaisesti lahjuksen eivät ole vähennyskelpoisia myöskään maatilatalouden tulosta tai tuloverolain mukaan verotettavasta tulosta.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole olennaisia taloudellisia vaikutuksia. Sanktionluonteisten maksuseuraamusten vähennyskelvottomuus lisäisi sanktioiden tehokkuutta ja niiden ennaltaehkäisevää vaikutusta. Lahjusten vähennyskelvottomuutta koskevalla sääntelyllä korostettaisiin Suomen sitoutumista korruption torjumista koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin.

3. Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esityksestä ovat antaneet lausuntonsa kauppa- ja teollisuusministeriö, oikeusministeriö, Verohallitus, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry, Keskuskauppakamari, Maa- ja met-

sätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Suomen Yrittäjät ry.

kerran vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 16 §:n 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1385/1997, ja
lisätään 16 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 859/1981, 1164/1990 ja 717/2004 sekä mainitussa laissa 1385/1997, uusi 8 kohta seuraavasti:

16 §
Tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja eivät ole:

5) sakot, seuraamusmaksut eivätkä muut sanktionluonteiset maksuseuraamukset;

8) lahjukset eivätkä muut vastaavat epäasiallisissa tarkoituksessa annetut edut.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki**maatilatalouden tuloverolain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/1967)
7 §:n 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1541/1992, seuraavasti:

7 §	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu- ta 20 .
Vähennyskelpoisia menoja eivät ole:	Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa.
6) sakot, seuraamusmaksut eivätkä muut sanktionluonteiset maksuseuraamukset.	

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Widenroos*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 16 §:n 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1385/1997, ja
lisätään 16 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 859/1981, 1164/1990 ja 717/2004 sekä mainitussa laissa 1385/1997, uusi 8 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

Tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja eivät ole:

5) sakot eivätkä pysäköintivirhemaksut, ylikuormamaksut tai muut vastaavat rangaistusluonteiset maksuseuraamukset;

16 §

Tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja eivät ole:

5) sakot, *seuraamusmaksut* eivätkä *muut sanktionluonteiset* maksuseuraamukset;

8) *lahjukset* eivätkä *muut vastaavat epäasiallisessa tarkoituksessa annetut edut.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki**maatilatalouden tuloverolain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/1967)
7 §:n 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1541/1992, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Vähennyskelpoisia menoja eivät ole:

6) sakot, pysäköintivirhemaksut, yli-
kuormamaksut eivätkä muut vastaavat ran-
gaistusluonteiset maksuseuraamukset.

7 §

Vähennyskelpoisia menoja eivät ole:

6) sakot, *seuraamusmaksut* eivätkä *muut*
sanktionluonteiset maksuseuraamukset.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa.